

Jacobi Menochij

in verbo. Videbitur in fine, & alij pmulti quos cōgessi
in lib. i. de arbitrar. iud. q. 7. nu. 69. quibus addo nunc
Decianum in consil. 46. nu. 87. lib. 2. qui paulo supra
dixerat, arbitros & arbitratores, quibus data est facul-
tas procedendi etiam de facto, sive sola facta verita-
te inspecta, curare non debere, quod solemnitas a iu-
re aliquo in actu confidendo fuerint seruata, quando
constat de ipsa veritate, sicut facere pōt & soler Princeps,
cuius loco sunt electi arbitri & arbitratores, sicut
iubiungit idem Decianus nu. 88. ex sententia Baldi
in l. solam, in fine. C. de testibus, & Areti. in consil. 127.
In causa. D. Antonij. numero 2. in fine. Et his accedit
M. Antonius Blancus in tract. de compromissum q. 1.
num. 24. prop̄ finem. Et ad rem magis adiungit De-
cianus eodem in consil. 46. num. 109. post Decium in
consil. 11. & in consil. 63. 1. num. 7. quod quando iudex
habet facultatem iudicandi, sola veritate inspecta, iu-
dicare potest obseruandam esse testatoris dispositionē,
de qua constat, etiam carat solenitatis a iure re-
quisitus, & si dispositio damno filii ipsiusmet testa-
toris, & idem ipse Decianus repetit numero 92. qui &
num. 97. ex sententia Romani, Cornei, & Grauetiae,
scitib. quod arbitri habentes facultatem iudicandi, so-
la facta veritate inspecta, sive non habita ratione,
quod solemnitas requisita non fuerit obseruata, posse
adhibere fidem priuat̄ scripturæ. Quanto ergo ma-
gis potuerunt pr̄fati perillustres Domini Senatores
eridere notarii, qui de donatione hac, & publicatio-
nis relatione facta confecerunt instrumenta publica.
Et sperandum est, idem fore iudicium amplissimi se-
natorij ordinis, qui loco pr̄fatorum Dominorum ar-
bitratorum successit in reuidendis eorum sententijs,
& arbitrijs, quæ in eo reuidenda non sunt, quod con-
tingant errorē iuris, sed facti tantum, sicut in specie
revisions sentientia & rei iudicata per modum sup-
plicationis decidit Capella Tolosana in q. 472. & fe-
ligitur Petrus Rebus in commentariis ad Regias
Constitutiones Gallia, tomo primo, in tract. de suppli-
cationibus. num. 70. qui ea vī sunt rōne, quod senato-
res non solent errare in iure, cum habeant iura omnia
in scirio pectoris, & ob id non pr̄sumi errare in iu-
re, licet aliud sit in facto, quod etiam sapientissimos &
pr̄udentissimos potest decipere & fallere.

S V M M A R I V M .

1. Masculis positis in conditione, censeri fāminas exclusas.
2. Exclusum semel perpetuò dici exclusum.
3. Testatoris dispositionem approbari attestacione alicuius rei.
4. Fideicommissum censeri repetitum ex eo, quia testator dixerit se excludere fāminas causa conseruandi bona in agnatione. nu. 5.
5. Agnationis mentionem in testamento arguere fidei-
commissum.
6. Pr̄mogenituram constitui ut testator vult maiorem na-
tu succedere in castro.
7. Fideicommissum censeri repetitum ad ulteriore ex pri-
mogenitura.
8. Fideicommissum censeri repetitum cum testator reliquit e-
rem insignem.
9. Agnatorū facta vocatione a testatore excludi matrē.
10. Masculorum inclusionem, sororem excludere.
11. Fāminam exclusam à successione bonorum in agnatione conseruandorum.
12. Pr̄mogenitum non transire ad fāminam, quod est conces-
sum agnationis alicuius gratia.
13. Fideicommissum reliatum, ut bona remaneant in agna-
tione non posse proprii filii relinqui.
14. Filiū grauatum si sine filiis non efficer, ut conditio de-
ficiat.

F A C T I S P E C I E S .

Illustris D. Jo. Jacobus à Landoces Eques auratus Germanus anno 1552. mense Decembri condidit testamentum, in quo neptibus suis ex filiabus pre-
mortuis, certam pecunia summam legatorum no-
mine reliquit, quibus nepotes ex dictis filiabus cer-
tis sub conditionibus substituit. Quas quidē neptes
voluit testator quod illa summa esset contenta, &
nil amplius ex suis bonis petere posset. In reliquis
vero omnibus suis bonis instituit testator Jacobum
filium, cui quondamque decedenti sine filiis ma-
sculis, substituit dom. Henricum à Landoces agnatum
suum, & eo non superflue eius filios & nepotes ma-
sculos, in immobilibus tantum, exceptis quæ pigno-
ris iure tenebat, & in nonnullis mobilibus preciosissi-
mis. Et hoc substitutionis casu euueniente reliquit idem
testator

16. Nepotes ex filia quamvis masculi non admitti ad fiduci-
commissum agnationi reliatum, velut ea conseruetur.
17. Neptes ex filia non dici ex agnatione aui materni.
18. Agnatorum vocationem factam à testatore exclusis fe-
minis arguere fideicommissum.
19. Agnitionis vocationem restrictam ad suos, non exten-
di ad transuersales.
20. Fideicommissum alicuius linea causa introductum, ea
deficiente deficeret.
21. Fideicommissum induci ex voluntate testatoris non ex-
pressa, sed tamen necessario elicita.
22. Fideicommissum declarari ex verisimili.
23. Filius in conditione positus censeri vocatus ex connecti-
ris, maxime vbi propria filia sunt exclusæ.
24. Grauatum magis dilectus censeri grauatum minus, et ita
gradu remotiorem.
25. Fideicommissum simplex, & absolutum induci ex ver-
bis pregnantibus.
26. Extensionem casus ad casum fieri in testamentis vbi ve-
risimile adest.
27. Extensionem fieri in ultimis voluntatibus coniecturis
efficacibus.
28. L. tale patrum. S. vlt. ff. de patr. declarata.
29. Proxiomorem presumi magis dilectum à testatore.
30. Nominationem specialem de aliquo in testamento infer-
re affectionem.
31. Diligi magis presumi vti plus relinquere à testatore.
32. Diligi magis presumi à testatore quamq. se in ea parte,
qua ei relinquitur.
33. Descendentium esse successionem, que se mel alicuius est.
34. Transuersales non admitti extantibus descendenteribus.
35. Verisimile esse regulam naturalem. 36.
37. Testatorem noluisse, quod omisit, quo d' rno verbo pote-
rat exprimere.
38. Interpretationem fieri ne sequatur absurdum.
Absurdum evitandum.
39. Fideicommissum induci fauore p. ioximiorum, vt exclu-
dantur remotiores filiibus substitutorum.
40. Filios postos in conditione dici, vocatos, & ad mitti
ad reuocandum alienata, ne sequatur absurdum.
41. Diligi a testatore magis presumi agnatis, & cognatis
extraneis. 42.
43. Mascularum vocatione a testatore facta, censeri reie-
cta, & feminas argumento ab inclusione rnius, ad alte-
rius exclusionem. n. 44.
45. Filiorum simplici nomine, etiam in substitutione veni-
re fāminas.
46. L. cum annis. C. de fid. dispositionem nisi presumptione.
47. Presumptionem esse rei dubia.
48. Dispositiose de bonis salis dici, qui intestatus reliquit
successores, herbi gratia sorores.

Consilium

MCLII.

95

trouersia exclusisse dictos neptes, & neptes ex dictis
filiabus, iuxta regulam. l. cum Pr̄tor in prin. ff. de iu-
dicis, & cap. non ne de pr̄sumptione: & in specie scri-
psi in Commentariis de pr̄sumptionibus. lib. 4. pr̄-
sumpt. 89. num. 97. vbi post Bart. in l. cum annis. nu. 4.
ff. de cond. & demonstrat, & alios multos dixi quod
masculis & positis in cōditione, cōsententur exclusæ fa-
mina. Qua de dicimus infra. Et eo magis hoc ue-
rum est quod iam testator reliquerat dictis neptibus
summaria illam pecuniarum, qua illas contentas esse
voluit, illaq; acceptarunt reliatum, & reliquis bonis
ipsius testatoris renuntiarent. Qua propter temel ex-
clusæ perpetuo exclusæ permanere debent iuxta text.
cap. i. §. quin etiam Episcop. vel. Abba, in vībus feu-
do, & tradunt Barto. in l. vlt. §. quando nume. 2. ff. ad
Tertuli. Bald. in l. 2. nu. 7. C. de liberis pr̄ter: & ibi-
dem Castren. nume. 2. Alex. in consil. 20. num. 7. & 8.
lib. 1. Decius in consil. 309. nu. 5. & Ruinus in consilio
9. nu. 6. lib. 1. reliquos sciens omittit.

Pr̄supponitur etiam in facto, deceſſe predictū
Iacobum filium heredem in ſtitutum, nullis relictis
liberis, & ob id euueniſſe caſum ſubſtitutionis in per-
ſonam. Henrici ſubſtituti, qui ſuccedit, & dōneſ vi-
xit poſſedit bona per ſubſtitutionem ſibi relicta. De-
ceſſit poſt modum dictus Henricus, relicto filio Theo-
doſo, qui pariter in dictis bonis iure ſucceſſit, ex-
clusis ſororibus suis. Vita functus deinde
est dictus Theodosius ſine liberis, ſuperſtibus pre-
dictis eius ſororibus, quæ nunc pretendunt dicta bo-
na testatoris tamquam Theodosii fratribus heredes.

Neptes vero testatoris contendunt iure fideicom-
missi a testatore relicti, eadem bona ad ſe pertinere
proper defectum masculorum.

Queritur quid iuris?

Io. Jacobus testator. Henricus agnatus testatoris

Iacobus heres: filia Theodorus filia

Neptes Neptes

Initium à Domino.

C O N S I L I U M . M C L I I .

Vm interrogatus sim, vt libere, & inge-
nu, quod facere & debeo, & solo, re-
pondeam de egregia proposita facti
specie, & re fore ac esse existimau, di-
stinguere, atque constituere quinque
caſus, qui considerari poſſunt in hac te-
statoris dispositione. His enim facile ſatis intellige-
mus neptes testatoris ex filiabus nullum ius preten-
dere poſſe in ſucceſſione bonorum quæ ex dicto te-
ſtamento peruererunt ad Theodosium Henrici filium,
ſed ea pertinere ad ipsius Theodosios ſorores.

Pr̄imus itaque caſus est, dum testator ante omnia
reliquit neptibus ex dictis suis, filiabus premortuis
summaria illam pecuniarum, quibus eas ſe voluit ta-
citas & contentas & nil plus preten-
dere poſſe in alijs ipſius testatoris bonis. His neptibus testator ipſe sub-
stituit neptes ex eisdem filiabus suis. Hoc in caſu cla-
re conſtat non agi de aliquibus bonis ex peruerint ad
dictū Theodosium, & conſequenter, caſum hunc non
conuenire nostro de quo eſt contentio. Et eo magis
de hoc eſſe non poſſet nec debet eſſe diſputatio, cum
existimem a ſubſecuto effectu, & obſeruantia ſucceſſionis
ipſiarum neptibus, ac forte etiam poſſe eis neptibus
in ea relicta pecunia, & a ſucceſſione Iacobis pri-
mus heres, ac Henrici & deinde Theodosii ſubſtitutorum te-
ſtatoris dispositionem fuſſe approbatam, & maximè
accedente reuentione a dictis neptibus facta.

Secundus est caſus; dum testator inſtituit hæredē
Iacobum filium, excludis dictis neptibus, ac eam ne-
potibus quorū nullam mentionem fecit, nec facere te-
nebatur. Hoc etiam caſu dicti neptes nullum ius pre-
tendere poſſunt in dictis bonis relictis dicto Iaco-
bo deinde peruerint ad Henricum & poſtea ad Theodo-
sum, cuſi testator ex vocatione laobi dicatur ſine co-
nſentientia.

Pr̄terea, quia testator vocauit ſeminales ex-

clusas, voluitque bona immobilia aſe relicta
perpetuo conſeruari in agnatione & familia. At qui
quando testator vocauit masculos & exclusis fāminis,
statuitque bona perpetuo conſeruanda eſſe in agnatione
& familia, pr̄fumitur voluisse onus & fideicom-
missi, & reuentionis repetitum eſſe à primo inſtituto,
vel ſubſtituto grauatum in alios ſubſtitutos, & vocatos.
Ergo onus fideicommissi & reuentionis impoſitum a
testa-